

KLIMA- OG
FORURENSNINGS-
DIREKTORATET

Hvordan forvalter kommunene området små avløp

Vannforskrift, myndighetsoppfølging og forholdet til
Fylkesmannen

Terje Farestveit, april 2012

Rammevilkår

- **Krav i forurensningsforskrift og tillatelser**
 - **Kapittel 12 og 13 i forurensningsforskriften**
 - **Lokale forskrifter**
 - **> 2 500 små anlegg og 360 000 enkelthusanlegg**
- **Naturmangfoldloven**
 - **Alle saker som berører natur skal vurderes etter naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper (§§ 8-12). Vedtaket fattes med hjemmel i den aktuelle særloven, men vurderingen av de miljørettslige prinsippene skal fremgå av vedtaket**
- **Vannforskriften**
 - **Følge opp tiltaksplaner – separatanlegg er her viktig kilde**

Spesielt om Naturmangfoldloven

Viktige informasjonskilder om naturmangfold:

- Naturbase (www.naturbase.no): Naturtyper, viltdata, verneområder
 - Artskart (www.artsdatabanken.no): Rødlistearter
- §10: Økosystemtilnærming og samlet belastning (eksisterende og fremtidig belastning)
- Eksempler på naturverdier som kan påvirkes av mindre avløpsanlegg:
 - Vannlokaliteter med forekomst av rødlistearter som salamander, elvemusling, sjeldne øyenstikkerarter

Dersom tiltaket berører *utvalgte naturtyper* eller *prioriterte arter*, gjelder egne saksbehandlingsregler.

Undersøkelse av oppfølging av kap 13-anlegg

- **Det er store mangler i kommunenes utøvelse av myndighet**
 - Delegering skjer i strid med hjemler
 - Lokale planer for opprydding mangler eller er mangelfulle
 - Behandling av søknader, vedtak, tilsyn og oppfølging er dårlig
- **Dårlig oppfølging av offentlig eide anlegg**
 - Tillatelser satt av fylkesmannen gjelder stort sett fremdeles
 - I den grad de fornyes vises det til forskrift, det vil si at det er dårlig kompetanse i kommunene på å gi tillatelser
- **Motivasjon synes å være et problem mange steder til tross for at;**
 - Brukerkonflikter dels er åpenbare (brønner, bading, vanning)
 - En stor andel private renseanlegg fungerer dårlig
 - Avløp fra spredt bebyggelse representerer relativt store utslipp og er viktig ved oppfølging av vannforskriften

Hva må gjøres?

- **Uten et mye mer omfattende interkommunalt samarbeide vil det ikke skje nok når det gjelder opprydding i spredt bebyggelse**
 - Det er ofte for mange anlegg og for små kommunale enheter
 - Jobber du i en kommune med under 20 000 innbyggere må du samarbeide interkommunalt
 - Er det behov for incentivordninger?
- **Det er tegn til forbedring, som en følge av vannforskriften?**
- **For kommunalt eide anlegg vil det ikke skje stort. Det er fundamentale mangler som avdekkes når det gjelder egne anlegg**
 - Mangel på fornyelse av tillatelser
 - Mangel på kontroll og tilsyn
 - Tegn til forvitring på renseanlegg generelt, ikke bare de små
- **Det er noen positive tegn i kommuner hvor fylkesmannen har myndighet for noen anlegg**

Våre svar på kort sikt

- **Norsk Vann har laget en veileder for tilsyn (184/2011)**
 - Utgangspunktet var at kommunene hadde vansker med oppfølging
 - Det er nå laget et kurs hvor myndighetene er invitert til å ha en rolle
 - Noe uklart hvem som eventuelt arrangerer dette og dekker kostnadene
- **Miljokommune.no er Klifs store satsing på området framover**
 - Retter ser mot saksbehandlere og ledere i kommuner og forteller hva som er kommunenes myndighet og plikter for ulike tema
 - Dekker all miljøforvaltning som er dekket av Miljøverndepartementet
 - Avløpsanlegg er med i første utgave som nå er under utprøving ut april

Hva er Miljøkommune.no?

En nettbasert veileder for kommunale saksbehandlere innen planlegging og miljøforvaltning. Avløp er et av flere tema.

- Sier hva kommunen som myndighet kan beslutte og hvordan oppgavene kan løses
- Forteller hva kommunen skal gjøre av lovpålagte oppgaver
- Samler alt lovverk og alle fagområder under Miljøverndepartementet på ett sted
- Ca 1/3 av alle saksområder er på plass og under testing i 100 kommuner (300 saksbehandlere) ut april

Klifs samarbeide med Bioforsk

- **Samarbeider om Avlop.no**
- **Gir økonomisk støtte til mindre prosjekt innen små avløp;**
 - kostnader ved løsninger i spredt bebyggelse
 - støtte til Avløpskonferansen 2012
 - drift av avlop.no
- **Nasjonale oppgaver er et prosjekt som finansieres av Miljøverndepartementet**
 - Klima, VA, kulturlandskap, rovvilt, kjemikalier og informasjon
- **Samarbeider med Sintef om godkjenningsordninger for mini-ra**

Nye oppgavehjelpere som kommer fortløpende

- **Behandle søknad om kap 12-anlegg (testversjon er på plass)**
- **Fastsette lokal forskrift om kap 12-anlegg**
- **Føre tilsyn med kap 12-anlegg og 13-anlegg**
- **Behandle søknad om kap 13-anlegg**
- **Påslipp fra virksomhet til offentlig avløpsnett kap 15 A**
- **Utslipp og påslipp av oljeholdig vann fra bestemte bransjer kap 15**
- **Fastsette lokal forskrift om utslipp av oljeholdig avløpsvann kap 15**
- **Kreve utbedring av stikkledning, tilkobling til offentlig nett, frakobling av slamavskiller**
- **Fastsetting av avløpsgebyrer**

Miljokommune.no

- **Oppgavehjelp - oppskrift på hvordan**

- Flytskjema for saksgang
- Momenter og vurderinger til saksbehandling
- Oversikt og kontakt med berørte parter
- Brevmaler
- Veiledninger og søknadskjema for publikum
- Lenker til aktuelle eksterne nettsteder

Hvorfor

- Saksbehandleren sparer tid
- Saksbehandler får trygghet for at oppgaven er løst i henhold til gjeldene regelverk

<http://www.miljokommune.no>

